

Sterilizácia

- ⊙ Je proces ničenia všetkých mikroorganizmov (patogénnych aj nepatogénnych), ako aj plesní, vírusov a odolných foriem – spór.

- ⊙ **Fyzikálna sterilizácia**

využíva pôsobenie fyzikálnych veličín, horúci vzduch, horúca para, var pod tlakom a žiarenie.

- ⊙ **Chemická sterilizácia**

- ⊙ je založená na sterilizačnom účinku chemických látok.

- ⊙ **Sterilizačný cyklus** - priebeh sterilizácie má tri etapy:

- 1. Predsterilizačná etapa

- Mechanická očista pomôcok a nástrojov, ich osušenie a poukladanie do obalov**

- pomôcky musíme dôkladne mechanicky očistiť, po osušení ich ukladáme jednotlivo alebo skupinovo do **sterilizačných obalov**:

Jednorazové obaly

- ⊙ špeciálne obalové materiály – **Lukasterik** (špeciálne papierové vrecká), **Stericilin**, **Steriking** (obalový materiál typu papier – fólia).

Opakovane používané obaly

- ⊙ kovové bubny, sklené kazety s kovovým vrchnákom, Petriho misky,
- ⊙ Obaly na opakované použitie vkladáme do sterilizátora otvorené
- ⊙ Jednorazové obaly vkladáme do sterilizátora uzavreté
- ⊙ Rozoberateľné pomôcky sterilizujeme rozobraté, nožnice a kliešte pootvorené.
- ⊙ Kompresy, textil a gumené podložky poskladáme a do obalov ich ukladáme hranou nahor, aby sa dali vyberať.

- 2. Vlastná fáza sterilizácie

Po zabalení materiál vložíme do sterilizátora a začína vlastná fáza sterilizácie, ktorá prebieha v troch etapách

- ⊙ Príprava prístroja – sterilizátor sa zahrieva na sterilizačnú teplotu,
 - ⊙ Expozičný čas – čas pôsobenia požadovanej teploty, tlaku...
 - ⊙ Ochladzovanie – čas od vypnutia prístroja po ochladenie obsahu na 60 °C

- 3. Dokončovacia fáza

- ⊙ Po skončení sterilizácie materiál vyberieme zo sterilizátora za aseptických podmienok.
- ⊙ Kazety, bubny a Petriho misky uzavrieme a všetky obaly označíme štítkom s uvedeným dátumom a hodinou sterilizácie.

- ⊙ Materiál v bubnoch a kazetách bez otvorenia sa pokladá za sterilný 48 hodín, po otvorení 24 hodín.
- ⊙ Materiál v obaloch Lukasterik má expiračný čas 3 mesiace.
- ⊙ Materiál v obaloch Stericilin, Steriking má expiračný čas 6 mesiace.
- ⊙ Materiál a pomôcky originálne balené z výroby majú expiračný čas stanovený výrobcom a uvedený na obale.

Chemická sterilizácia

- ⊙ Sterilizácia parami **persterilu, formaldehydu, glutaraldehydu**
- ⊙ Sterilizácia plynom – **etylénoxid**
- ⊙ Sterilizácia pomocou systému **STERRAD**
- ⊙ dokumentácia - o sterilizovaní pomôcok vedie každé pracovisko **sterilizačný denník**
 - ⊙ **Dátum, čas, druh a množstvo sterilizovaného materiálu a pomôcok, parametre sterilizácie (teplota, tlak, expozičný čas), podpis pracovníka**
 - ⊙ **Označenie pomôcky:** Dátum sterilizácie, expozičný čas, kód zamestnanca zodpovedného za sterilizáciu a kontrolu, šaržu, spôsob sterilizácie, opis zdravotníckej pomôcky

Kontrola sterilizácie

- ⊙ Testovacie indikátory vo forme prúžkov, štítkov a rúrok
- ⊙ Sterilizácia je vtedy účinná, keď zmenia farbu

Zásady manipulácie so sterilným materiálom

1. K sterilným materiálom a pomôckam pristupujeme v čistom pracovnom odeve
2. Dôkladne si umyjeme ruky
3. Nad obalmi nehovoríme, nekašleme, pri prechladnutí používame tvárovú masku.
4. Do sterilných obalov nesiahame rukou, používame sterilné podávacie kliešte, pinzetu alebo peán.
5. Sterilný materiál vyberáme z obalu tesne pred jeho použitím
6. Sterilný materiál alebo pomôcku, ktorú vyberieme z ochranného obalu a nepoužijeme považujeme za nesterilnú a nikdy ju nedávame späť do obalu.
7. Ak sa pri vyberaní pomôcky z obalu dotkneme podávacími kliešťami pinzetou alebo peánom nesterilného povrchu, odložíme ju do emitnej misky.